

GEZ
919/606

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość: Ruda Śląska

1. Nazwa

Część kopalni KWK „Bielszowice” – w tym portiernia wraz z murem ogrodzenia, budynek wagi, budynek maszynowni szybu „II”, wieża wyciągowa szybu „I” wraz nadszybiem, budynek rozdzielni i sprężarkowi, dawna maszynownia szybu „I”, dawna lampownia, obiekty ciepłowni, maszynownia szybu „I”, wieża wyciągowa szybu „II” wraz z nadszybiem, dawny magazyn żelaza.

2. Czas powstania

1896-1904 r.

dzielnica: Bielszowice

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok zespołu kopalni od strony północnej

Widok od strony północnego wschodu

Widok od strony południowego zachodu

Lokalizacja

4. Adres:

ul. Edmunda Kokota 169A

kod pocztowy: 41-711

nr ewidencyjny działki:

teren ograniczony od wschodu ul. Halemską, od zachodu ul. Chroboka, od północy ul. Kokota, od południa linią równoległą do ul. Kokota odsuniętą od niej o ok. 180 m, w szczególności działki nr 1228/113, 1227/113

5. Przynależność administracyjna

województwo:

śląskie

powiat:

Ruda Śląska

gmina:

Ruda Śląska

6. Formy ochrony

zapis w planie zagospodarowania przestrzennego:

§6 ust. 6 pkt 5-16 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ruda Śląska (uchwała nr PR.0007.93.2021 z dnia 27.07.2021 r., ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2021 r., poz. 5110)

8. Historia i opis wartości

Początki bielszowickiej kopalni sięgają końca XIX wieku. Została wybudowana z inicjatywy skarbu państwa pruskiego. Po uruchomieniu na początku XX wieku zakład posiadał pełną infrastrukturę oraz dwa szyby. Gdy w 1922 roku nastąpił podział Górnego Śląska od kopalni odłączono szyby znajdujące się na terenie Niemiec, a reszta zakładu została przekazana w dzierżawę francusko-polskiej spółce „Skarboferm”. W czasach II wojny światowej kopalnia działała pod nazwą „Rheinbabenschächte”, a po wojnie jako „Bielszowice”. Od czasu uruchomienia zakład pracuje nieustannie. Obiekty techniczne oraz budynki, wchodzące w skład kopalni, stanowią ważny element krajobrazu kulturowego oraz przestrzennego miasta. Zachowały się m.in. historyczne wieże wyciągowe.

wartości historyczne:

- autentyczność substancji
- oryginalna funkcja i forma obiektu

wartości artystyczne:

- element krajobrazu historycznego dzielnicy oraz miasta

wartości naukowe:

- zakład zachowany w stopniu pozwalającym prezentować technologiczne aspekty przemysłu wydobywczego w ujęciu historycznym

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Kopalnia „Bielszowice” jest czynnym zakładem, wobec czego stan zachowania obiektów technicznych i budynków jest dobry.

postulaty dotyczące konserwacji:

- zachowanie zabytkowych elementów kopalni
- renowacja zabytkowych obiektów
- popularyzacja obiektu w przewodnikach
- dokończenie remontu wnętrza budynku sali zbornej, dawnej łaźni i szatni łańcuskowej
- ochrona elementów kopalni składających się na unikatowy krajobraz historyczny miasta

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków